

SYKEHUSAPOTEKENE I MIDT-NORGE

Marcin Bochenski, cand. pharm., PhD

LEGEMIDDELBEHANDLING ETTER HJERNESLAG

Oversikt

- Hvilke medisiner brukes etter slag?
 - Blodtrykksenkende
 - Kolesterolenkende
 - Blodfortynnende
- Uheldige kombinasjoner med andre legemidler og kosttilskudd
- Praktiske hensyn

Hvorfor bruke legemidler?

- Redusere risiko for nye hendelser
- Det å få hjerneslag øker risiko for nye hendelser
- Legemidler bør kombineres med andre tiltak som:
 - røykeslutt
 - gå ned i vekt (dersom overvekt)
 - fysisk aktivitet
 - sunt kosthold (mer frukt og grønt)
 - behandle andre risikofaktorer/sykdommer (hjertesvikt, atrieflimmer, diabetes)

Hvilke legemidler som brukes?

- Kolesterol senkende
- Blodtrykksenkende
- Blodfortynnende

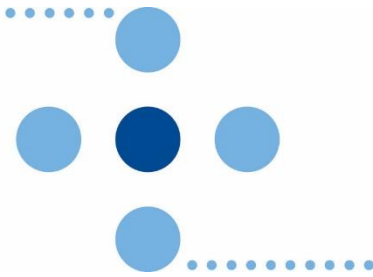
Kolesterolsenkende

- Statiner (simvastatin - Zocor, atorvastatin – Lipitor osv)
- Andre legemidler
- Det å redusere kolesterolbelastning /konsentrasjon vil, *over tid*, redusere risiko for ny hendelse
- Flere andre effekter i tillegg til kolesterolsenkende...

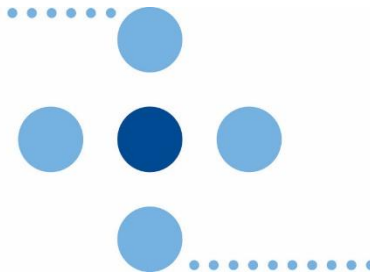
k17796414 www.fotosearch.com

Kolesterolsenkende

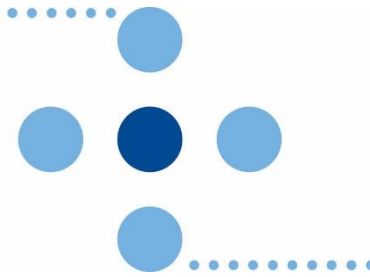
- Tas vanligvis 1 gang daglig ved frokost
- Simvastatin best å ta om kvelden
- Vanlige bivirkninger
 - treg mage, luft i magen, kvalme og diaré
 - ømhet, smerter, stivhet, svakhet eller kramper i muskler
- Uheldige kombinasjoner
 - visse antibiotika...

Antihypertensiva

- Flere legemiddelgrupper kan brukes som blodtrykkssenkende
- Blodtrykksreduksjon gir klar risikoreduksjon ift slag
- Tas 1 eller flere ganger daglig, vanndrivende bør ikke tas om kvelden
- Det kan brukes 1 legemiddel eller flere samtidig

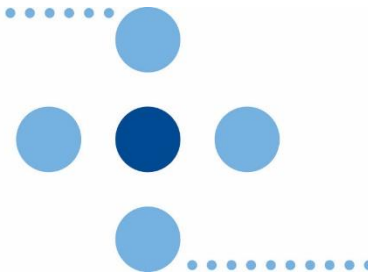
Antihypertensiva

- Bivirkninger:
 - Svimmelhet, hodepine, kraftig BT-fall, hoste, biv. er ofte doseavhengige
 - OBS ved sykdom som gir oppkast/diare
- Interaksjoner:
 - Smertestillende (Ibux) kan redusere effekten

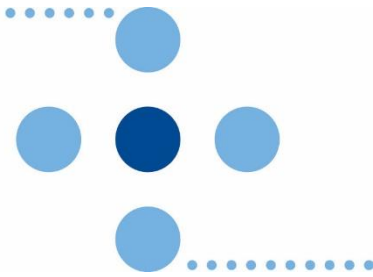

Blodfortynnende

- Mest potente midler mtp risikoreduksjon
- Flere legemidler i denne gruppen som f.eks. Marevan, Albyl-E og nyere som Lixiana, Xarelto
- Reduserer risiko for trombedannelse og ny hendelse
- Tas vanligvis 1 gang eller 2 ganger daglig, noen må tas sammen med mat
- Det kan kombineres flere midler samtidig

Blodfortynnende

- Bivirkninger:
 - Blødninger (hud, blåmerker, neseblod og andre)
- Interaksjoner (uheldige kombinasjoner):
 - grønne grønnsaker (marevanbrukere)
 - kosttilskudd (k-vitamin)
 - andre legemidler

Likeverdige legemidler

Ulike navn

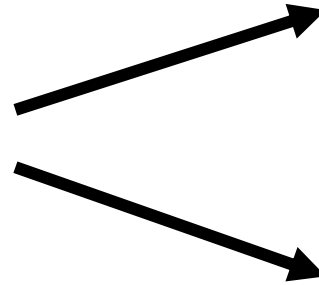
Ulikt utseende

Ulik smak og farge

Ulike pris

MEN

SAMME VIRKNING!

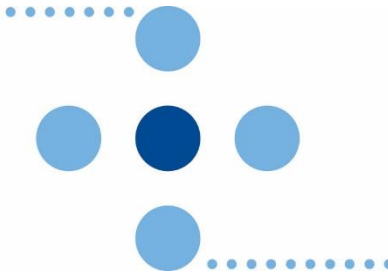
Likeverdige legemidler

Det er virkestoffet som er viktig for effekten!

Viktig å kunne virkestoffnavnet da samme legemiddel kan ha ulike preparatnavn

Mat og legemidler

- For de fleste legemidler er det en fordel å ta det til måltid
Viktige unntak:
 - Legemidler der en ønsker rask innsettende virkning (for eksempel sovemidler eller smertestillende midler)
 - Legemidler som reagerer med mat slik at de ikke blir tatt opp tarmen
- Noen legemidler anbefales å ta sammen med mat:
 - For å forebygge mage-tarm-bivirkninger (for eksempel Metformin®)
 - På grunn av at legemidlet blir tatt opp bedre i kroppen når de tas sammen med mat (for eksempel Xarelto® 15 mg og 20 mg tabletter)

Les pakningsvedlegget

Praktiske råd

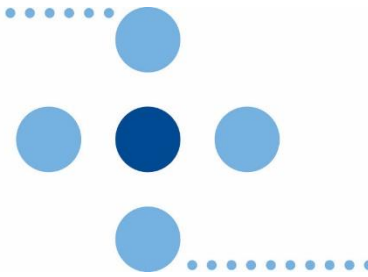
Bruk dosett

- Smeltetabletter/brusetabletter legges ikke i dosett
- Pradaxa kapsler er følsomme for fuktighet, legemidlet kan legges i egnet dosett fra firma (fås gratis på apotek)

Dersom svelgevansker:

- Sjekk om medisinene du tar kan deles, knuses eller tygges før du eventuelt gjør der. Deling, knusing eller tygging av tabletter/kapsler kan påvirke effekten av medisiner.

Praktiske råd

Ved reise:

- Ta med litt ekstra
- Oppbevar legemiddel i originalemballasjen
- Ved flyreiser, ta med medisin i håndbagasje
- Legg opp i dosett når dere kommer frem
- Ved reiser i Norge kan medisinene hentes ut på hvilket som helst apotek ved elektroniske resepter

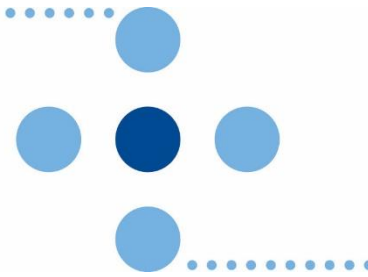
Resepter/uthenting

- Sjekk om gyldig resept på [Helsenorge.no](https://www.helsenorge.no)
- Hent ut før dere er helt tomme

shutterstock.com · 1930812065

Praktiske råd

Fast rutine

- Inntak av legemidlene legges inn i daglige rutiner
- Til tannpuss morgen og kveld
- Til faste måltider

Kalender

Merk inntak av legemidler som bare skal tas

- 1 gang i uka
- 1 gang i måneden
- Hver 3.måned

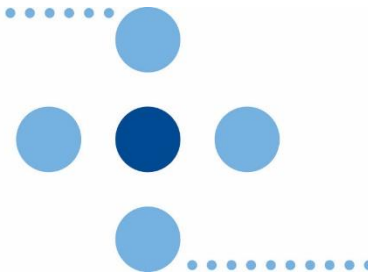
Dosett

- Finnes i ulike størrelser
- Dagsdosett eller ukedosett
- NB! Sjekk om tablettene kan legges i dosett

Alarm på telefonen

Praktiske råd

Dersom du glemmer å ta medisin:

- *Jeg glemte å ta morgenmedisin!* Skal jeg ta dobbelt opp om kvelden?
- *Jeg glemte å ta medisinen i går!* Skal jeg ta dobbelt opp i dag?
- *Jeg glemte å ta med medisinene på ferie!*
Hva skal jeg gjøre?

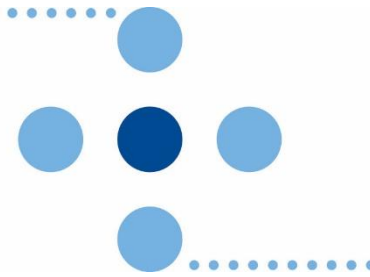

Vær aktiv

Du er selv ansvarlig for din egen helse

- Still spørsmål
 - Hvorfor bruker du legemidlet?
 - Hvor lenge skal du bruke det?
- Spør om råd hos lege, sykepleier eller på apoteket
 - Problemer eller ubehag pga medisinbruk
 - Du er usikker på om noe i forbindelse med dine medisiner
- Husk å be om oppdatert legemiddelliste og ta den med til helsetjenesten, ved innleggelse og når du er på reise
- Husk å fornye reseptene dine
- Oppsøk apoteket i god tid før du er tom for medisin

Take home message

- Bruk legemidler som forskrevet
 - medisin som ikke tas virker ikke
- Kontakt lege/apotek ved mistanke om bivirkning
- Best effekt om man kombinerer legemidler med andre tiltak

